

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.4.2012
C(2012) 3011 final

KOMMISSIONENS YTTRANDE

av den 30.4.2012

**enligt artikel 3.1 i förordning (EG) nr 714/2009 och artikel 10.6 i
direktiv 2009/72/EG – Sverige – Certifiering av Affärsverket svenska kraftnät**

KOMMISSIONENS YTTRANDE

av den 30.4.2012

enligt artikel 3.1 i förordning (EG) nr 714/2009 och artikel 10.6 i direktiv 2009/72/EG – Sverige – Certifiering av Affärsverket svenska kraftnät

I. FÖRFARANDE

Den 8 mars 2012 mottog kommissionen en anmälan från den svenska tillsynsmyndigheten för energimarknaderna, Energimarknadsinspektionen (nedan kallad *EI*), i enlighet med artikel 10.6 i direktiv 2009/72/EG¹ (nedan kallat *eldirektivet*), av ett förslag till beslut om certifiering av Affärsverket svenska kraftnät (nedan kallat *Svenska Kraftnät*) som en systemansvarig för överföringssystemet för el.

Enligt artikel 3.1 i förordning (EG) nr 714/2009² (nedan kallad *elförordningen*) ska kommissionen pröva det anmälda förslaget till beslut och avge ett yttrande till den berörda nationella tillsynsmyndigheten om beslutets förenlighet med artikel 10.2 och artikel 9 i direktiv 2009/72/EG³.

II. BESKRIVNING AV DET ANMÄLDA BESLUTET

Svenska Kraftnät är en systemansvarig för överföringssystem för el i Sverige som förvaltar och driver kraftledningar och tillhörande anläggningar för överföring av högspänd el (220 kV och 400 kV) i Sverige, även de gränsöverskridande förbindelser som ägs av den svenska staten.

Svenska Kraftnät är en statligt ägd myndighet som är en del av den offentliga förvaltningen.

Svenska Kraftnät har ansökt om certifiering enligt modellen med åtskillnad beträffande ägandet. Svenska Kraftnät har särskilt för avsikt att utnyttja möjligheten enligt artikel 9.6 i eldirektivet att genomföra modellen med åtskillnad beträffande ägandet med hjälp av separata offentliga organ inom statsförvaltningen.

EI har analyserat om och i vilken utsträckning Svenska Kraftnät uppfyller kraven enligt den modell med åtskillnad beträffande ägandet som anges i den svenska lagstiftning som införlivar eldirektivet. EI bedömde i sitt preliminära beslut att Svenska Kraftnät uppfyller kraven för modellen med åtskillnad beträffande ägandet. På grundval av detta lämnade EI in sitt preliminära beslut till kommissionen med en begäran om yttrande.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG, EUT L 211, 14.8.2009, s. 55.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003, EUT L 211, 14.8.2009, s. 15.

³ Ärendet har registrerats som 017 – 2012 – SE.

III. KOMMENTARER

På grundval av anmälan har kommissionen följande kommentarer till förslaget till beslut.

Åtskillnad inom staten

Artikel 9.6 i eldirektivet ger, inom modellen med åtskillnad beträffande ägandet, möjlighet för staten att utöva kontroll över såväl överföringsverksamhet som produktions- och leveransverksamhet, förutsatt att respektive verksamhet bedrivs av separata offentliga organ. Vid tillämpningen av reglerna om åtskillnad beträffande ägandet ska två separata offentliga organ betraktas som två skilda personer som kan utöva kontroll över produktions- och leveransverksamhet respektive överföringsverksamhet, förutsatt att det kan visas att de båda inte står under någon annan offentlig enhets inflytande i strid med reglerna om åtskillnad beträffande ägandet. Det berörda offentliga organen måste vara verkligt separata. I dessa fall måste det visas att kraven på åtskillnad beträffande ägandet enligt artikel 9 i el- och gasdirektiven⁴ är inskrivna i nationell lag och är uppfyllda. Detta ska bedömas från fall till fall⁵.

Av förslaget till beslut framgår att Svenska Kraftnät är helägt av svenska staten som också är ensam ägare av Vattenfall AB, ett företag verksamt inom produktion och leverans av el.

Svenska Kraftnät lyder under Näringsdepartementet medan Vattenfall AB lyder under Finansdepartementet.

I sitt förslag till beslut har EI bedömt graden av åtskillnad mellan de två berörda departementen, och man framhåller särskilt två faktorer att beakta. För det första får, enligt Sveriges grundlagsfästa förbud mot ministerstyre, en enskild minister inte direkt ingripa i den löpande verksamheten i ett statsägt allmännyttigt företag som ingår i den offentliga förvaltningen, som Svenska Kraftnät. Detta innebär att Näringsdepartementet bara kan kontrollera Svenska Kraftnät via allmänna politiska riktlinjer och inte genom att påverka beslut i enskilda ärenden i den löpande verksamheten. För det andra är Svenska Kraftnät juridiskt och organisatoriskt helt skilt från Vattenfall AB.

Kommissionen bekräftar först och främst att två separata departement, som kontrollerar elöverföring respektive verksamheter som rör produktion och leverans av el, under vissa omständigheter kan utgöra organ med tillräcklig grad av åtskillnad i enlighet med artikel 9.6 i eldirektivet.

I det aktuella fallet håller kommissionen med EI om att de två ovannämnda faktorerna är relevanta indikatorer för att fastställa om en tillräcklig grad av åtskillnad finns mellan de två departementen när det gäller överföringsverksamhet respektive produktions- och leveransintressen enligt artikel 9.6 i eldirektivet, särskilt när det gäller beslut i det löpande arbetet. I fråga om beslut som inte är en del av den löpande verksamheten noterar dock kommissionen att det inte framgår tillräckligt tydligt av förslaget till beslut i vilken utsträckning Näringsdepartementet kan fatta oberoende beslut om Svenska Kraftnäts överföringsverksamhet, utan att påverkas eller kontrolleras av Finansdepartementet eller någon övergripande offentlig myndighet, med hänsyn till den svenska statens intressen som

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG, EUT L 211, 14.8.2009, s. 94.

⁵ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *The Unbundling regime*, 22 januari 2010, s. 10.

aktieägare i Vattenfall AB. Exempelvis framgår det inte av förslaget till beslut hur det faktum att den svenska regeringen årligen i regleringsbrevet fastställer en rad detaljerade villkor för Svenska Kraftnäts investeringar kan anses vara förenligt med kravet på Näringsdepartementets oberoende som följer av artikel 9.6 i eldirektivet och hur det säkerställs att ett regleringsbrev inte påverkas av den svenska statens intressen i Vattenfall AB.

Mot bakgrund av ovanstående uppmanar kommissionen EI att undersöka huruvida Näringsdepartementet, särskilt när det gäller beslut utanför det löpande arbetet som rör den överföringsverksamhet som bedrivs av Svenska Kraftnät, faktiskt kan agera på ett oberoende sätt, utan att påverkas eller kontrolleras av Finansdepartementet eller någon övergripande offentlig myndighet, med hänsyn till den svenska statens intressen i Vattenfall AB, och att förtydliga detta i det slutliga beslutet.

IV. SLUTSATS

Enligt artikel 3.2 i elförordningen ska EI ta största möjliga hänsyn till ovanstående kommentarer från kommissionen när myndigheten fattar sitt slutliga beslut om certifiering av Svenska Kraftnät. Beslutet ska sändas till kommissionen.

Kommissionens ståndpunkt vad gäller denna anmälan påverkar inte dess ställningstaganden gentemot nationella tillsynsmyndigheter i fråga om andra anmälda förslag till åtgärder om certifiering, eller gentemot nationella myndigheter som ansvarar för genomförandet av EU-lagstiftning vad gäller en nationell genomförandeåtgärds förenlighet med EU-rätten.

Kommissionen kommer att offentliggöra detta dokument på sin webbplats. Kommissionen betraktar inte de uppgifter som ingår i detta dokument som konfidentiella. EI uppmanas att inom fem arbetsdagar efter mottagandet av denna skrivelse meddela kommissionen om myndigheten, i enlighet med EU:s bestämmelser och nationella bestämmelser om affärshemligheter, anser att detta dokument innehåller konfidentiell information som bör strykas innan dokumentet offentliggörs. En sådan begäran måste motiveras.

Utfärdat i Bryssel den 30.4.2012

*På kommissionens vägnar
Günther OETTINGER
Ledamot av kommissionen*

**KOPIANS ÖVERENSSTÄMMELSE
MED ORIGINAL ET INTYGAS HÄR MED
Generalsekretären genom**

**Jordi AYET PUIGARNAU
Kanslichef**